

Mladim prijateljem.

„Naš Dom“ prihaja v tej obliki prvič po novem letu med svoje prijatelje. Star način izhajanja smo opustili, a pisali bomo naše mladinsko glasilo v istem smislu kot poprej, ko je bil list samostojen.

Mladenci, mladenke! Sedaj po novem letu si zarišimo nove cilje pri našem delovanju. Evo vam sedaj misli:

Bodimo junaški! Naša organizacija je velika v vstrajnem delu, vedno hrepenemo po najvišjih ciljih, močna v zavesti, da je zmožna doseči te cilje. Naše geslo je znamenje križa; to bliščeče znamenje našega prapora je že dovedlo našo organizacijo do toliko sijajnih zmag, dosledno sledeči temu znamenju moremo pridreti s svojimi cilji v vse ljudske sloje.

Živo se zavedamo, da je zidan temelj naše mladinske organizacije na neporušni skali Petrovi, mi vemo, da so vsa naša načela postavljena na strogo versko podlago. Veliki želimo biti v požrtvovalnosti, v plemenitem delu za skupni blagor, bodimo veliki, močni v veri! Življenje mladeniča z živo vero v srcu je življenje čisto, krepkosto, telesna čistost je izraz njegovega notranjega veselja. Trezen razum in neustrašen pogum takih mladih moči zamore premagati vsak sovražni napad. Kje so črpali moči nepozabni veliki mladi v borbi življenja, da so si pridobili trajnih, neminljivih zaslug za svoj narod? Bili so veliki v živi veri. Iz nje so zajemali ono orjaško moč, da so bili zmožni tolikih žrtv. Le odprimo knjigo preteklosti, povsod lahko najdemo dovolj zgledov. A nudi nam jih tudi sedanjost. Tudi v današnjem času imamo zaslužne može, velike v delu za ljudstvo, ker so močni v veri. Bratje! V moči vere je mogoča doslednost v prepričanju, ona vzgaja značaje. Ravno v značajnosti je ona nepremagljiva sila naše organizacije, četa značajnih mladeničev ji daje ono čudovito lepoto, mikavnost. V nasprotnih, bifterskih taborih ni značajev. Bratje! Oni se ne bore za ideal krepkosti, čistega življenja. Prostosti hočejo v uživanju, v ugodju nebrzdanih strasti, zadnjega, najvišjega namena ne pripoznajo, zato tudi nimajo vse žrtvujoče, vse zmagujoče krščanske ljubezni. Njih sila je podobna velikanskemu valovju razburkanega morja, ki nenadoma vzraste in preli pokončati cele pokrajine, pa, ker je brez opore, se v trenutku zopet pogrezne v neizmerno vodovje. Čim hujši boji divja sovražna zloba proti veri, tem več žrtv se pogreza v njeno nemoralno življenje, vedno več človeških bitij je za vedno izgubljenih. Hudo peša moč nasprotnikov, vedno manjša je njih veljava. Peče pa jih, kako stopa v ospredje naša organizacija. Vidijo, koliko žrtv je zmožna, kako tudi raste njen vpliv. Zaostale, onemogle, ponižane se čutijo pred nami, s satansko pretkanim obrekovanjem nas hočejo oplasti, polni zavisti nam skušajo vzeti pogum. A bojimo se hrabro pod zastavo križa, katerega čudovita moč še nikdar ni bila upognjena, osramočena. Bojimo se veselo! Ogromna večina našega slovenskega ljudstva je še zdrava, še neokužena po protivferskem hujkanju, braneča v srcu vero hrabrih pradedov. Ona je posvečena našim načelom. Pa v naših orlovskih vrstah ne glejmo toliko na število, naša moč je pred vsem odvisna od duha, ki nas preveva. Ni nam mnogo pomagano, če imamo ogromno vojsko neznačajnih, strahopetnih bojnikov. Taka vojska je nezanesljiva, nikdar si ni v svesti gotove zmage. Mafa, a izbrana četa značajnih, neupogljivih moči pa zmora s silo nesmrtnih legije premagati vsak sovražni zval.

Izberajmo čete za našo organizacijo! Glejmo si jasno v oči! V naših vrstah naj ne bo popustljivosti, napak si ne prikrivamo, vsa naša skrb bodi neprestano posvečena prvotnemu, najvišjemu namenu. Delo, dosledno uravnano po načelih, nujno donaša uspehov, je delo prepričevalno, ki dovede le količkaj trezen razum do spoznanja.

Bratje! Sestre! Mladenci se oklenimo, ki je namerila ravnokar prvi korak v življenje z živo iskro vere v srcu, katero ji je vsadila verna naša mati. Razplamtimo to iskro v močan plamen, pokažimo mladim, nepokvarjenim srcem, vso lepoto, vzvišenost krepkega življenja. Z živim zgledom lastnega življenja pridobivajmo zdravega naraščanja našim vrstam.

Najsvetejša naloga naše mladinske organizacije bodi: Slovenskemu narodu vzgojiti značajev! Krepko na delo!

Za mladeniče.

Mladeniški znaki. Mladenič z Vurberga piše: Večkrat sem že opazil, da imajo po drugih krajih vsi člani raznih društev svoje znake, da se tako med seboj spoznajo, akoravno pridejo v tuje kraje. Tudi mi slovenski mladeniči imamo svoje znake: Orli v podobi orla, mladeniške zveze pa znak z napisom: „Slovenski mladenič“. Skoda le, da se naši mladeniči teh znakov premalo poslužujejo. Ali ni to nekaj krasnega, ako ima fant na prsih znak, pa pride v tuje kraje, kjer nikogar ne pozna. Toda naenkrat se snide z drugim nepoznanim fantom, pa se takoj prijazno pozdravita in si podasta roki. Po čem sta se spoznala? Po mladeniškem ali orlovskem znaku. Zraven tega pa pokažemo s tem, da naša prsa diči znak, uasim nasprotnikom, da smo pravi in pogumni bojovníki naše

mile slovenske domovine, da se ne sramujemo javno pokazati svojega verskega prepričanja. Posebno, kadar gremo v naša mesta, nemčurska gnezda, ne pozabimo doma svojega znaka, ne zaradi tega, da bi nasprotnika izzivali, ampak zato, da nasprotniki vidijo, da se jih ne bojimo. Velikega pomena so pa znaki tudi zaradi tujcev, ki pridejo v naše kraje, kar pričča dogodek, ki sem ga sam doživel. Pred kratkim nas je bilo več oseb v zadevi neke prošnje pri grofu Herbersteinu, kateri je rodod Čeh, a poseduje tukaj več graščin. Med pogovorom je opazil na moji suknji mladeniški znak, katerega sem mu moral dati na ogled. Vprašal je o njegovem pomenu, kar sem mu tudi z veseljem razodel, na kar se je zelo pohvalno izrazil o naši organizaciji. — Zato pa, predragi tovariši, z veseljem sežite po naših znakih! Res, da je malo hudo za denar, toda vsak naj si pritrga pol litra vina in par smodk in znak je plačan. Naj bi ne bilo nobene zavednega slovenskega fanta, katerega bi ne dičil orlovski ali mladeniški znak, to je želja

Vurberskega Stanka.

Mladina v društva! Mnogokrat potre upapolno mlado dušo kak nepričakovan dogodek, kako nespozumljenje. Na mah je izgubljeno veselje do dela, pesmi utihnejo, življenska veselost je proč. V takem položaju išče naša duša sočustvujočega prijatelja. A kje ga najde? Ali morda v krčmah, na plesiščih? Nikdar! Tam so le hinavci, priliznjenci. Pravih, odkritosrčnih prijateljev bomo šli iskati v naše bratske odseke, v naše zveze. In jih bomo tudi našli. Tu vlada in mora vladati bratska vzajemnost, odkritosrčno prijateljstvo. Zato v naša društva, med svoje prijatelje! Tukaj se navzemimo zopet življenske svežosti ter se okrepimo za bodoči boj, za obstanek posameznika in obstanek celega naroda. Ta boj ni lahek. Nemogoče je skoraj, posamezniku stati vedno trdno in neomahljivo. Zato se pa združujemo. Tudi naš svilasi vladar je že kot mladenič spoznal resnico pregovora: V slogi je moč — ter je izbral za svoje geslo besede: Z združenimi močmi. — Tudi mi se ravnajmo po tem geslu. Združimo pod našo zastavo vso dobro mislečo slovensko mladino. To je ena izmed vzvišenih nalog, ki si jih je stavil Orel. Posebno posvetimo vso svojo skrb iz šole vstopivši mladini. To vzemimo v svoje vrste, jo izobrazimo. Ravno v tej dobi zaide fant ali dekle najprej na slaba pota, a slabo tovarišijo, in izgubljen je. Le redko, zelo redko, se tak se potem vrne v naša društva. Zato moramo tem mladim ljudem posvečati svojo posebno skrb, jih poučiti v najvažnejših političnih in društvenih stvarih. Gotovo jaz ne bi pisal danes teh vrstic, ko bi ne bil na čuden način postal član Bralnega društva kot 15leten fant. Dobro se še spominjam, ko sem čital prve časnike: „Glasnika“, „Slov. Gospodarja“ in „Bogoljuba“. Iz vsega nisem dosti razumel, poučil me pa nikdo ni. Nekke dne sem dobil nekaj novega. Bil je „Naš Dom“. Posebno mi je dopadla povest. Zato sem si ga izposojeval redno. Seveda sem ga prebiral vsikdar od kraja do konca. Enkrat sem čital nekaj o Orlih. Orel me je zanimal in navdušenje se danes ni ponehalo. S časom so me „Naš Dom“ in drugi naši časniki poučili o vsem potrebnem v javnem in društvenem življenju. Preskrbimo iz šole izstopivši mladini naše časnike ter jih pridružimo našim organizacijam! Pojdimo z navdušenjem in požrtvovalnostjo na delo in čez malo let bo večina naše mladine združena v naših društvih. Naše geslo bodi: „Z združenimi močmi!“ Na zdar!

Ognjeslav Krčevinski.

Kazen za pohajkovanje.

Stara ljubezen se je vzbudila v meni, ko sem v zadnji lanskil številki „Našega Doma“ bral poročilo berlinskega dopisnika in mojega starega prijatelja Blaža. Videl sem vnovič, kako silna je tista bratska vez, katere se navzame mlad fant v poštemem društvu, ako je v njem zasledoval prave društvene smotre in s čisto, plemenito navdušenostjo črpal va-se sadove požrtvovalnega dela. Prijateljska beseda, poštema družina, zapusti v duši mladega fanta globoke korenine. Morda se to ne opazi vselej poprej kakor takrat, kadar pride fant na razpotje, kadar mu je odločevati med dobrim in slabim. Moti se oni voditelj društva, ki misli mladega fanta v enem dnevu preobraziti, utrditi v svojih načelih. Enako se moti tudi oni, ki se po navideznih neuspehih uda malodušnosti in obupu nad sadovi svojega dela. Občuj s fantom, daj mu včasih prav in ne zahtevaj, da bi ti vselej pokimal. Fant stopi takrat v življenje, razvija se duševno, marsikaj mu še ni jasno. Mlada kri pluje po njegovih žilah in vleče ga tja, kjer je več prijaznosti, zabave. Učena strokovnjaška predavanja so potrebna za izobrazbo, ali ž njimi ne boš pridobil fanta, ki ljubi živahnost. S samim grajanjem in pridigo tudi ne boš vnel fanta, če ni še popolnoma naš. Daj mu, da zauka, zapoje, naj se nasmeje, naj se naskače, če se mu ljubi! Prišel bo čas, ko se bo v njem vzbudila resnost in bo sam iskal in našel tečne hrane. Resnost življenja, ki se odpre pred njim kmalu, ko se zave sam sebe, naređovala mu bo realnejša pota. Če si modro ravnal ž njim in niso posebne okoliščine odločile drugače, potem je fant tvoj prijatelj, izšolan je in lahko ga postaviš v bojno vrsto; stal bo, če tudi sam, med sovragi!

Tak je odhajal pred leti v širni svet moj prijatelj Blaž. Ali bo vstrajal? Ali mu bo mogoče v tujini ostati zvestemu načelom lepe orlovske organizacije? Tako je pomislil eden ali drugi izmed nas. Pa je pogledal v te jasne oči, polne iskrenosti in svetega ognja, pa se mu je zdelo, da mu vidi v srce, kjer stoji zapisano, da se ne ukloni.

Gori po nemških krajih je hodil, naletel na potepuh, pričkal se s socialnimi demokrati, zavetja je iskal in našel pa v katoliških rokodelskih društvih. Ali na svoje društvo, na svoje tovariše ni mogel pozabiti. Pisal nam je, kako se mu godi po svetu, kako mora biti čuječ, da ga ne ocliganijo, kako se čuti samega. — „Biagor vam!“ je vskliknil nazadnje, „ki v poštemem društvu vživite vesele urice in se nemoteno navdušujete za svete vzore.“

A meni v daljnem sveti,
oko po njem rosi;
Ohrani Bog te v cveti!
Oj drago društvo ti!

Tako nam je pisal; vsaka beseda nam je bila dokaz, kako mu je prirastlo društvo z vsemi svojimi ideali k srcu.

Potem pa so minila leta. Vsako je prineslo nam mladim rokodelcem nekaj izpremembe. Enemu ali drugemu se je zahotelo po svetu, tujini, da si nabere izkušenj. Tudi jaz sem šel in se vrnil zopet v svojo domovino, katere ne nadomesti tujina z vso svojo mikavnostjo. A o svojem prijatelju Blažu poslej nisem čul. Bog ve, če ni padel? sem si mislil včasih.

V zadnji številki „Našega Doma“ pa najdem njegovo poročilo iz Berlina. Bil sem ga vesel, kajti stara ljubezen se je zopet vzbudila v meni, ko sem videl, da pameten fant lahko povsod ohrani svoje poštenje, ako le hoče. Moj namen ni, da bi ga hvalil zaradi tega; hvaležnost in plačilo mu bo narekovala njegova vest, opozoriti sem hotel le na to, da bo samo tak fant vstrajal v tujini v dobrem, ki se že doma navzame navdušenja za dobro.

Katoliška društva rokodelskih pomočnikov so v resnici neizmerno važnosti za mladega potujočega rokodelca, in tudi meni se zdi, da se naše rokodelce premalo opozarja na to prekorisno ustanovo plemenitega očeta Kolpinga. Razumljivo je zato, ker so njih dobrot deležni samo rokodelci, ki potem seveda pripovedujejo o tem svojim tovarišem, a ne morejo ali nečejo sami pričeti kake odločne akcije, da bi na to tudi druge opozorili. Treba bo, da se bomo fantje v „Našem Domu“ večkrat o tem kaj pogovorili, kajti če bomo čakali, da se bodo morali naši fantje v tujini sami seznanjati s temi društvi, bo že marsikje prepozno. Vsak, ki namerava v tujino, na nemško stran, si mora pred vsem preskrbeti navodila o katoliških rokodelskih društvih! Vse drugo bo potem šlo.

Ce pa pride človek v mesto kar na slepo srečo, se mu zna kaj takega primeriti, kar se je meni v Gradcu:

Imel sem več sreče kot pameti in sem dobil kmalu delo, pa tudi stanovanje v visoki hiši v Griessulici. Vesel nad vsem tem sem se napotil dobre volje po mestu in dobil slovenske tovariše v kršč. slovenskem društvu. Bil sem tako zidane volje, da sem jih povabil na čašo pive. Kaj bi ne, delo sem imel in ključ od hišnih vrat v žepu, in zapeli smo jo po kranjski. — Toda ko sem okrog 10. ure iskal v drugi ulici „svojo“ hišo, nisem mogel spoznati, katera bo, prava. Hiše so bile vse enako visoke, številke si pa nisem zapomnil. Slednjič sem pa le postal pred hišo, ki se mi je zdela še najbolj prava in poskusil ključ, ali ključavnica se ni ganila. — Morda mi je dala ženska napačen ključ? No, saj se lahko pozvonim, in pritisnil sem na bel gumb. Uspeh ni izostal. Široka, sitna ženska mi je odprla in godrnjala v nemščini nekaj, kar niti od daleč nisem razumel. Morda je godrnjala zato, ker takrat še nisem znal ponočnjaških manir in ji nisem dal nič napitnine. Bodisi eno ali drugo, jaz sem se skoraj ustrašil te koščene ženske in sem jo kolikor mogoče hitro ubral po stopnicah v tretje nadstropje. Ali tam sem zaman iskal znanih vrat; čisto drugače je bilo vse kot jutraj. Dvoje mi je tokrat šumelo v glavo: Ali sem kakor tisti menih, ki je v gozdu 100 let poslušal čudovito nebeško ptico in se ni potem doma več spoznal, ali pa sem prišel v napačno hišo. Zadnje se mi je verjetnejše zdelo in zato sem imel skrb, čim preje zopet priti na ulico. Toda to ni bilo tako lahko! Drugod ne morem kakor skozi vrata. Ali naj še enkrat ključem tisto steno babišče? Kar stresel sem se ob tej misli. Kako naj jej pa povem, ko me ta velbloč niti razumel ne bo? — Trenotki so bili mučni; vjel sem se v past in iskreno sem prosil Boga, naj mi bo to noč milostljiv. Potem pa sem zbral vse svoje misli ter se odločil, na kakoršenkoli način počakati tukaj dneva.

Splazil sem se previdno na dvorišče in gledal, kje bi bilo kaj primerne za spati. Na vso srečo sem opazil, da visi na neki vrvi malo cunj in perila; blizu tam pa je ležala povezana stara kovinasta kopalščena kad na otepu slame. V hipu je bil načrt gotov. Pograbil sem veliko cunj, ne vem, ali je bil namizni prt ali rjuha, samo to vem, da ni bilo v njej nič golazni, kar je bilo v resnici čudno, oprezno dvignil banjo in se poljubno zleknil po slam! Pet minut pozneje pa sem spal kakor gospod v pernici. Dru-

oškodovan, se mu za tisto leto ne odpiše. Občutne stroške povzročajo davčne oblasti strankam, ker jih kličejo v urade, kjer se jim dokazuje na njih veliko začudenje, da imajo dohodke, o katerih se jim še niti ne sanja. Ljudje na deželi, ki imajo še pogum in pa vstrajnost, da se s trdim delom mučijo in si v sedanjih težavnih razmerah kaj pridelayo ter skrbijo za živež, bi se morali od vseh strani države podpirati, ne pa z neopravičenimi davki težiti. Davčne oblasti ne pomislijo, da mora kmet plačevati visoke neposredne davke pri nakupu tovarniškega blaga, ker so vsled kartelov vsi pridelki, katere mora kmet kupovati, silno podraženi. Ogrski žid narekuje kmetu žitno ceno, dunajski žid nastavi ceno živini, socialni demokratje pa dolžijo kmeta, da je oderuh in vse draginje kriv samo on. Dolžnost vlade bi bila, da ne bi preobložila kmečkega stanu, kajti če pade on, pade tudi država. Imamo opravičene vzroke, se pritoževati proti davčnim oblastim in braniti napram prehudemu bremenu osebno-dohodninskega davka.

Poslanec S. K. Z. smo povodom razprave o novi vladni predlogi za osebno-dohodninski davek v državni zbornici energično zahtevali pravično davčno preosnovo in kakor pozneje sledi, tudi zdatne olajšave dosegli, da se kmečki in obrtni stan razbremenita, velekapitalisti pa pravično obdačijo. Ker zadnja leta davčne oblasti vedno huje pritiskajo z osebno-dohodnino, nameravam v prid in obrambo naših kmečkih posestnikov izpregovoriti o najvažnejših postavah določil in v lahko umljivih oblikah podati nekaj navodil in vzorcev, kako se naj ravna obrtniki in posestniki in kako naj izpolnjujejo napovedbe (priznalnice), katere bodo tekom meseca marca dobili od davčne oblasti za odmero osebno-dohodninskega davka. To navodilo naj služi našemu kmetu v olajšavo in pouk, da si lahko vsak dan izpolni priznalnico, ki je in mora biti postavna podlaga za odmero osebno-dohodninskega davka. Na podlagi izpolnjene priznalnice, oziroma priziva, mora naš kmet doseči, da se mu osebno-dohodninski davek ne predpiše, oziroma se mu izbriše, ali pa primerno zniža.

Kdo je dolžan, plačati osebno-dohodninski davek?

Vsak mož ali žena, kateri ima nad 1600 K letnega dohodka. Ravno to prvo postavno določilo se od mnogih krivo razume. Kot davku podvržen čisti dohodek velja namreč ne samo tisti dohodek (denar), ki ga dobimo po odpisu vseh stroškov koncem leta kot prihranek ter se lahko vloži v hranilnico, temveč k temu spada vrednost denarja, ki ga potrebujemo za sebe in svojo družino, kakor za živila, obleko, stanovanje itd. Zaradi tega mora uradnik, ki porabi svojo plačo za hrano, obleko, stanovanje itd., plačati osebni davek, če si tudi koncem leta ni prihranil nobenega vinarja.

Kdo je dolžan, napoved izpolniti.

Kdor ima več kakor 2000 K čistega letnega dohodka, mora priznalnico izpolniti in davčni oblasti predložiti, in sicer tudi brez poziva davčne oblasti. Po paragrafu 204 pa le takrat, če dobi od davčne oblasti poziv, kdor ima čistega dohodka čez 1600 K, pa ne čez 2000 K, lahko napoved izpolni, ako sam hoče, postavno ni vezan tega storiti. Priporočam pa, da jo izpolni, ker si s tem lahko prihrani morebitne nadaljne situacije ali rekurze.

Izpolnite napoved pravilno in pravočasno!

Pri napovedi za odmero dohodninskega davka se v napovedi na ravno navedene, postavno dopustne odpise dostikrat ne ozira in zato se jih mnogo prepozno pritožuje, da morajo plačevati osebno-dohodnino, kar se ne bi zgodilo, če bi bili priznalnico pravilno izpolnili. Posestnik, ki svojo napoved tako izpolni, da odstrani vse postavno dovoljene svote od čistega dohodka, s tem ne stori državi nobene krivice, ker se poslužuje samo svoje pravice, ki mu jo daje postava. Prepričan sem, da je pri nas zelo malo posestnikov, ki bi imeli 1600 K čistega dohodka po odbitku postavno določenih izdatkov. Nobenemu ni treba svojih dohodkov zamočati, pač pa naj vsak vse izdatke navede v priznalnici, ki se po postavi smejo in morajo od čistega dohodka odpisati.

Svetujem tudi vam, dragi kmetje, da se držite natančno časa, določenega za vlogo izpolnjenih navodil ali rekurzov. Dostikrat se slišijo pritožbe, da davčne oblasti prestrego postopajo, če se predpisani čas zamudi in priznalnica prepozno vloži ter je tudi res, da se ravno z ozirom na zamujen čas odbije največ rekurzov in se morajo plačevati previsoke davčne svote. Meseca januarja* se napoved pravilno izpolni ter odpošlje okrajnemu glavarstvu (davčni oddelek).

Kedaj in kako se napoved predloži? Meseca januarja pisмено na uradnem obrazcu; toda vsakemu je tudi prosto, osebno se oglašiti pri davčni oblasti in podati svojo izjavo na zapisnik.

Kakšni so dohodki?

V priznalnici je določiti gotove in negotove dohodke.

Gotovi dohodki so n. pr., če daš svoje posestvo, njivo, travnik, pašnik ali stanovanje v najem ter sprejemaš za to tisto leto gotov znesek. Negotovi dohodki so n. pr. iz gozdov ter se morajo priznati povprečno

* Z ozirom na to, ker se je novela o osebno-dohodninskem davku dne 25. januarja 1914 sklenila, se je za letošnje leto obrok za napoved do zadnjega aprila podaljšal.

po prinosu zadnjih dveh let. Tega zadnjega važnega določila se pa mnogi iz nevednosti ali vsled pritiska davčnih oblasti premalo poslužujejo.

Iz posestva se napovejo kot dohodki:

1. Dohodki iz prodanih pridelkov, n. pr. za živilo, zrnje, krmo, sadje, vino, zelenjavo, perutnino, mleko itd.
2. Vrednost potrebščin za lastno porabo, katere potrebuje kdo za sebe in svojo družino, n. pr. zrnje, moko, jajca, mleko, drva itd. Vsi ti domači pridelki, ki se doma porabijo, se naj napovedo skupno, in sicer povprečno za tisto ceno, kakor je doma v navadi. Vrednost pridelkov, ki se porabijo za gospodarstvo, n. pr. krma za živino, svinje, perutnino, se ne vpiše ne v dohodke in ne v izdatke.
3. Denarna vrednost servitutov (služnosti).
4. Dohodki iz kamnolomov, peska, ilovice (opekarni) itd.
5. Letna najemnina za posestva, travnike, njive, pašnike.
6. Dohodki iz gozdnih pridelkov, kakor različni les, oglje, strelja itd. (Dalje prihodnjič.)

Politični ogled.

— **Državni zbor.** Državni zbor je sklican v četrtek, dne 5. t. m., ob 11. uri dopoldne. Dnevni red je: 1. Poročilo davčnega odseka o zakonskem načrtu glede na olajšave pri hišnem razrednem davku (zdaj hišni davek). 2. Poročilo davčnega odseka o vladnem zakonskem načrtu glede na hišni davek.

— **Deželni zbori,** kateri so dosedaj zborovali, so bili v torek, dne 3. marca, zaključeni, ker že danes, v četrtek, dne 5. marca, začne zborovati državni zbor. — V koroškem deželnem zboru je edini slovenski poslanec Grafenauer, dobro znan korenjak, krepko branil slovenske pravice. V več sejah se je oglašal k besedi in posebno povdarjal, kako nemška večina zlasti v gospodarskem oziru slovenski del dežele zanemarlja. Nemci so mu sicer ugovarjali, a videlo se je posebno iz govorov njih voditeljev Metnica in Dobernika (ponemčena Slovenca), da je potrebna sprava med Slovenci in Nemci. Naši narodni nasprotniki vedno bolj uvidevajo, da morajo nas Slovence upoštevati. — V kranjskem deželnem zboru se je sprejel deželni proračun za l. 1914. Primanjkljaj se pokriva večinoma z dokladi, a tako, da je kmečko ljudstvo najmanj prizadeto. Liberalni poslanci so govorili pri razpravi tako neslano, da so bili nekateri kar od sej izključeni, drugim pa je moral deželni glavar večkrat dati ukor. V ponedeljek se je začela razprava o preosnovi ljudskega šolstva in povišanju učiteljskih plač. — V goriškem deželnem zboru so liberalni poslanci stavili predlog za izboljšanje učiteljskih plač. Predlog pa je propadel, ker se niti liberalci sami niso odločno zavzeli zanj. Liberalci svoje pristaje samo farbajo, poleg tega pa seveda pridno skrbijo, da bi se kmečkemu stanu naložili novi davki. — Istrski deželni zbor je razpuščen. Nove volitve so tudi že razpisane, in sicer voli splošna skupina dne 7. junija, morebitne ožje volitve dne 14. jun.: kmečke občine dne 19. junija, ožje volitve dne 26. junija; mesta in trgi dne 30. junija, ožje volitve dne 4. julija; trgovska zbornica, ki voli dva poslance, dne 10. julija, in veleposestvo dne 17. julija. — Čeprav so volitve še le razpisane za junij, se že vrše prav pridno priprave. Laško bojno društvo „Unione nazionale“ dela s polnim parom, tudi socialni demokratje se že prav pridno gibljejo, dočim se pa o kakem živahnem gibanju istrskih Slovencev in Hrvatov še prav nič ne sliši. Vsled raznih sleparstev, ki so se razkrila uprav v zadnjih dveh letih v gospodarstvu raznih občinskih zastopih, osobito mestnih, kjer so gospodarili Lahi z denarjem davkoplačevalcev ne samo lahkomišelnost, temveč so si ž njimi polnili svoje globoke žepe, se Lahi silno tresejo za svoje dosežanje posestno stanje. Pri tokratnih deželnozborskih volitvah bo gospodujoči laški klikli precej hudo predlo, osobito v Pulju stoji upanje združenih Hrvatov in Slovencev na trdnih ilah. — Tudi tirolski deželni zbor je že razpuščen. Nove volitve se bodo začele dne 27. aprila in se končajo dne 2. maja.

— **Češko.** Med češkimi Nemci so radi spravili pogajanj s Čehi izbruhnili hudi prepiri. Liberalci so namreč po svojem zastopniku dr. Bachmannu na lastno pest izjavili, da se odslej ne bodo več udeleževali pogajanj. Nemškoračadikalna stranka je radi tega izrekla liberalni stranki svoje ogorčenje. Radikalci so pa ob enem tudi izstopili iz nemške zveze. S tem je razbita edinstvo nemško-čeških poslancev, ob enem pa je padlo v vodo tudi vse upanje, da bi se češko-nemški spor v bližnji bodočnosti poravnal. Listi tudi pišejo, da je vlada dajala nekaterim češkim strankam, posebno liberalni mladočeški, razne podpore iz dispozicijskega (razpoložljivega) zaklada. Položaj je nastal naenkrat skrajno napet. Češki agrarci grozijo, da bodo v državnem zboru svojo obstrukcijo zopet nadaljevali.

— **Hrvaško.** V deželnem zboru (saboru) je načelnik stranke prava dr. Mile Starčević v daljšem govoru napadal frankovsko pravaško strujo in dokazoval, da se je frankovska struja dala od bivših mažaronskih banov Cuvaja in Tomašića podkupiti. Med frankovci in pristaši Mile Starčevića je prišlo radi tega do hudih spopadov. Politične razmere na Hrvaškem so res čudne. Pravaši se bijejo med seboj, koalicijska se je zapisala Madžarom, a poslednji se pa

smejejo v pest in tiščijo hrvaški narod vedno bolj v madžarske spono.

— **Ogrsko.** Državni zbor sedaj mirneje zboruje, ker se opozicija sej le v malem številu udeležuje. Dne 2. marca se je govorilo tudi o znanem napadu na katoliško škofijo v Debrecinu. Grof Poloniji je povdarjal, da so Rumuni vpriporili napad in naj se jih zato s tem kaznuje, da se pravna pogajanja med vlado in Rumuni sploh prekinejo. Rumuni so ta napad odločno zavračali in povdarjali, da je nasilna ogrska vlada sama zakrivila nesrečo, ker z vso silo zatira razvoj nemadžarskih narodnosti. Poslanec manjšine Rakovski je v svojem govoru obdolžil vlado, da je neki banki, v kateri imajo besedo vladni možje in poslanci, nakazala do sedaj letno 1.140.000 K podpore. Po novi pogodbi pa dobi ta banka („Adria“) celo 5.500.000 K podpore. Tako gospodarijo liberalci na Ogrskem z denarjem ubogih davkoplačevalcev.

— **Italija.** List „Agenzia Stefani“ poroča iz Bengazija v Tripolisu, da so Lahi dne 28. februarja t. l. pod poveljstvom generala Ameglia napadli sovražnikovo taborišče Eslejdima. Sovražnika, 2500 mož, sta napadli dve koloni. Mešana kolona, ki jo je vodil Meomartini, je prodirala po ravnini, druga kolona je pa po gričih prodirala. Sovražnikova artilerija je otvorila boj, a izstrelila je le nekaj streljav. Sovražnik se je pripravil za obrambo na ekselejdinskih gričih, a na napad od dveh strani ni bil pripravljen in je v paniki zbežal. Lahi so izgubili 2 mrtva in 14 ranjencev, sovražnik je izgubil 235 mrtvih in več sto ranjencev. Lahi so zažgali dva tabora in so zarubili veliko orožja. Iz tega se vidi, da se Lahi vedno niso gospodarji v Tripolisu.

— **Francosko.** Katoličani so si na zborovanju dne 28. februarja ustanovili novo politično stranko, katere se bo razvila po celem Francoskem in ima namen pridobiti katoliški cerkvi zopet potrebno svobodo. Stranka se bo udeležila tudi prihodnjih državnoborskih volitev in sicer po vzorcu katoliške stranke v Italiji, da bodo podpirali kandidate, ki se bodo zavezali, da ne bodo delovali proti načelom katoliške cerkve. Na čelu nove stranke stoji več odličnih mož, med njimi celo več grofov in škofov.

— **Portugalsko.** V tej deželi se bo razglasilo splošno pomiloščenje političnih jetnikov. V državnem zboru je namreč v razpravi vladni predlog, da se vse kaznjence, ki so radi političnih prestopkov zapreti, spusti na prosto. V Lisaboni je strašna podzemna ječa, imenovana „Penitenciaría“. V to ječo so vrgli vse one odločne katoličane, ki so se borili proti liberalni strahovladi. Jetniki se po vrvi spuščajo v globočino. Noben žarek solnce, ne svetlobe ne vidijo ves čas svoje kazni. Večina teh revežev oslepi in rano umrje.

— **Mehika.** Prekucuihi so pri postaji Lima spustili vojaški vlak v zrak. Cel vlak je bil razdejan, 55 častnikov in vojakov ter več drugih oseb je ubitih. Prekucuihi so streljali tudi na osebni vlak, ki je sledil ponesrečenemu vlaku na drugem tiru.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

8. Nedelja. 2. postna. Janez od Boga.
- Nedeljski evangelij: Jezus se na gori izpremeni. Mat. 17, 1-9
9. Ponedeljek. Franciška Rim.
10. Torek. 40 mučencev.
11. Sreda. Herakliji, m.
12. Četrtek. Gregor I.
13. Petek. Rozina, vd.
14. Sobota. Matilda, k.

* **Cenjenim naročnikom „Slov. Gospodarja“!** V tiskarni se je z delom zopet začelo. Od zdaj znanprej bo naš list zopet redno prihajal v navadnem obsegu. Svojim cenj. naročnikom se zahvaljujemo, da so imeli za časa stavke v tiskarni z nami potrpljenje. Mnogi naročniki še za l. 1913 niso poravnali naročnine. Te prosimo, da nam naročnino pošljejo najpozneje do 15. marca t. l. Kdor do tega časa ne bo plačal lista, se mu bo list takoj ustavil. Stroški za list so ogromni, zato pa lista tudi ne moremo pošiljati zastoj. Sicer pa je list tudi silno poceni. Ni ga kmalu lista, ki bi stal 4 K na leto in bi obsegal 12 strani! Kdor si list na novo naroči in ne pošlje obenem naročnine, dobi na ogled samo 2 številki. Potem se list ne pošlje več. Svoje prijatelje prosimo, da zdaj začnejo pridno agitirati za „Slovenskega Gospodarja“, da naš list pride v vsako slovensko kmečko hišo!

Upravništvo.

* † **Kardinal dr. Kačaler.** V noči od petka na soboto ob 11. uri je v Solnogradu mirno v Gospodu zaspal kardinal rimsko-katoliške cerkve, knez nadškof solnograški, dr. Kačaler, v visoki starosti 82 let. Rojen je bil leta 1832 v Hippachu pri Briksenu na Tirolskem kot sin ljudskošolskega učitelja. V Solnogradu je dovršil gimnazijo z odliko, nakar je stopil v bogoslovje, katero je istotako dovršil z najboljšim vspehom ter bil leta 1856 posvečen za mašnika. Kot kaplan je pastiroval le kratko časa na deželi. Imenovan je bil kmalu za podravatelja solnograške bogoslovnice, leta 1862 je postal doktor bogoslovja in je bil imenovan za profesorja na inmoškem vseučilišču. Šest let pozneje, leta 1880, je bil poklican v stolni kapitel, bil dve leti pozneje imenovan za ravnatelja bogoslovnice, leta 1891 za pomožnega škofa, leto pozneje za stolnega prošta in dne 10. maja 1900 za knez nadškofa solnograškega. Tri leta pozneje je postal kardinal rimsko-katoliške cerkve in